

[Aage Fogh.]

gene på. Min erfaring er, at de fleste ikke er kommet i arbejde endnu. Nogle steder, hvor de har arbejdet, synes jeg de har givet et godt resultat. Var det ikke rigtigt at prøve at få dem til at bestille noget allesammen, inden man afskaffede dem? Skulle der virkelig foreligge bevis for, at deres opgave er løst, er det klart, at jeg ikke har nogen som helst interesse i, at man ofrer flere penge på dem.

Med disse bemærkninger skal jeg tilsige mit partis villighed til at arbejde i udvalget for at nå et resultat, der er så godt som muligt for udstykningens fremme i den kommende tid.

Niels Kr. Nielsen: Selvom vi i retsforbundet egentlig ikke er tilhængere af, at man gennem den offentlige administration fremmer udstykning, boligbyggeri el. lign., har vi dog i sin tid givet vor støtte til disse love, de små jordlove, som de blev kaldt ude i befolkningen, idet vi mente, at de dog i nogen grad skabte et grundlag, en ventil, så de unge, der har mod og lyst til at tage opgaven op indenfor landbruget, også havde en mulighed for at kunne stifte eget hjem og skabe sig en fremtidsgering. Men vi betragter disse love som kun en slags surrogat for det, retsforbundet egentlig tilsigter, nemlig en grundskyldsreform, der ikke alene med hensyn til beskatningen, men også med hensyn til hele den øvrige økonomiske politik stiller de forskellige ejendomsstørrelser på lige fod i konkurrencen om dansk jord.

Det ærede medlem hr. Aage Fogh fremkom med nogle udtalelser fra tolvmandsudvalgets formand, forpagter Fabricius, hvori denne kritiserer udstykningen og dermed egentlig også husmandsbruget. Her kunne det være passende at henstille til tolvmandsforeningen at gennemføre en politik, der stiller de forskellige brug på lige fod. De må jo være lige så interesserede deri, som husmændene er, ellers betyder den anførte kritik mod udstykningen og mod husmandsbrugene ingenting.

De foreliggende tre love, der er til behandling, indeholder egentlig ikke nogen principielle ændringer. Det er kun rent formelle ændringer som følge af den nye vurdering. Det beløb, der herefter danner grundlaget for forkøbsretten, skal også være gældende i fremtiden, og for at det kan blive den samme kategori af ejendomme som hidtil, der underkastes denne forkøbsret, er der foretaget en ændring af bestemmelserne i § 8 i statshusmandsloven.

Ligeledes er det af rent formel betydning, at bestemmelsen i § 3, stk. 5, i statshusmandsloven udgår, idet der er indføjet en tilsvarende bestemmelse i § 28, stk. 2, i lov om landbrugsejendomme. Det er et spørgsmål, der vedrører kommunernes og husmandsbrugskommissionens opgave med tilsynet med ulovligt drevne ejendomme, og man kunne fristes til at sige, at man kommer temmelig let om ved dette tilsyn. Ved ejendomsskyldvurderingen i 1945 udgjorde landbrugsejendomme i Danmark over 1 ha 737 mindre end ved ejendomsskyldvurderingen i 1936, og det til trods for, at der i dette tidsrum er oprettet ca. 2 300 ejendomme med statsstøtte. Der kunne være grund til at påtale dette, således at der ikke bliver nedlagt brug på ulovlig måde. Det er jo ikke med særlig stor lyst, at man arbejder for udstykningen for de unge, når der samtidig nedlægges ejendomme på ulovlig måde.

Hjemlen til at yde statslån til husmandsforeninger og andre sammenslutninger af husmænd til tilvejebringelse af fælles græsfenner er overført fra loven om udlån til statshusmandsbrug og her indføjet som en ny § 59 i selve statshusmandsloven.

Så er der kommet noget nyt ind som følge af loven om grundstigningsskyld. Ejendomsbesidderne har fået ret til at få grundbeløbet delt i to eller flere dele, og i anledning heraf har man indført den bestemmelse, at selvom dette grundbeløb bliver delt, må det offentlige ikke derfor give afkald på den forkøbsret på ejendommen, som det i forvejen har.

Hvad lovforslaget om udlån til statshusmandsbrug angår, betyder de foreslåede ændringer kun en forhøjelse på 3 000 kr. af maksimumsbeløbene for udlån til statshusmandsbrug og til gartnerier og er jo en konsekvens af den prisudvikling, der er foregået, enten det så drejer sig om den prisudvikling, som er hidført udefra, eller den, vi selv har skabt herhjemme gennem skatter og gennem told- og restriktionspolitik, som gør ikke alene byggeomkostningerne, men også inventaromkostningerne større, end de ville have været under friere handelsforhold og under lavere direkte og indirekte skatter. I 1938 kunne et husmandsbrug oprettes for godt 12 000 kr., medens det i 1950 er beregnet at skulle koste 33 000 kr., hvilket er et bevis på, at der ikke alene er tale om et jordspørgsmål, men at også den skatte- og toldpolitik, vi fører, er medvirkende til at fordyre starten af selvstændige hjem, og dette gælder såvel i byen som ude på landet.

Endvidere er det foreslået, at tremands-